

**UCHWAŁA NR 280/XLI/23
RADY GMINY WYSOKIE MAZOWIECKIE**

z dnia 28 marca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Gminie Wysokie Mazowieckie na lata 2023-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289) Rada Gminy Wysokie Mazowieckie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wysokie Mazowieckie na lata 2023 - 2029 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wysokie Mazowieckie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Jan Misiewicz

Załącznik do uchwały Nr 280/XLI/23
Rady Gminy Wysokie Mazowieckie
z dnia 28 marca 2023 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Wysokie Mazowieckie
na lata 2023 - 2027**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	1
I. Charakterystyka zjawiska przemocy	2
1.1 Pojęcie, rodzaje, fazy i skutki przemocy	2
1.2 Podstawy prawne	3
II. Diagnoza lokalna i analiza zjawiska przemocy	3
2.1 Charakterystyka gminy	3
2.2 Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Wysokie Mazowieckie	4
III. Główne założenia programu	15
3.1 Cel główny programu	15
3.2 Cele szczegółowe programu	15
3.3 Adresaci programu	24
3.4 Realizatorzy programu	24
3.5 Źródła finansowania	24
3.6 Prognozowane efekty realizacji programu	24
3.7 Ewaluacja, monitoring i sprawozdawczość	25
Spis tabel i wykresów.....	26

Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Zjawisko przemocy nie jest problemem indywidualnym, lecz społecznym. Ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

W celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U z 2021 r., poz. 1249), określa strukturę systemu przeciwdziałania przemocy w Polsce i wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz jej sprawcą. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt.1 oraz art. 9 wyżej cytowanej ustawy do zadań własnych gmin należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Kierunki i zakres działań wyznaczonych przez ustawę o przeciwdziałaniu przemocy są szczególnie istotne z punktu widzenia zadań pomocy społecznej, bo to właśnie te jednostki zapewniają i organizują wsparcie.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona osób doznających przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Opracowany dokument przedstawia ogólną charakterystykę i analizę zjawiska przemocy, jak również występowanie przemocy na terenie Gminy Wysokie Mazowieckie. Uwzględniono w nim dane ilościowe zebrane z lokalnych instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Adresatami programu są nie tylko różne służby społeczne, instytucje czy organizacje pozarządowe, ale również lokalna społeczność Gminy Wysokie Mazowieckie, jak również wszyscy ci, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doznają przemocy lub też ją stosują.

Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Wysokie Mazowieckie ma charakter długofalowy, działania obejmują lata 2023-2027.

Cele, zadania i działania Programu będą podlegać monitoringowi i ewaluacji, a w miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom oraz udoskonaleniom.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy.

1.1. Pojęcie przemocy, rodzaje, fazy i skutki przemocy.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc definiuje się jako jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami jak: intencjonalność, nierównowaga sił wynikająca z działania człowieka, naruszanie praw i dóbr osobistych powodujących cierpienie i ból.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej przez przemoc psychiczną i seksualną po przemoc ekonomiczną oraz zaniedbywanie. Niejednokrotnie formy te łączą się ze sobą w stosunku ofiar przemocy.

Przemoc fizyczna to intencjonalne zachowania, które niosą ryzyko uszkodzenia ciała. Przykładowo jako takie czynności można wskazać: kopanie, popychanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, przypalanie, duszenie, zadawanie ran. Jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej stanu zdrowia lub pozbawienie ją życia. Definiowana jest również jako przemoc gorąca.

Przemoc psychiczna to wszelkie zachowania werbalne i niewerbalne oraz postawy, które charakteryzuje chęć utrzymywania kontroli nad drugą osobą, dążenia do obniżenia jej poczucia wartości oraz wywołania u niej bezsilności, poczucia strachu. Przejawia się m.in. zastraszaniem, grożeniem, szantażowaniem, poniżaniem. Definiowana jest również jako przemoc zimna.

Przemoc seksualna to wymuszaniem odbycia stosunku seksualnego, wymuszanie nieakceptowalnych i niechcianych zachowań seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.

Przemoc ekonomiczna przejawia się brakiem zaspokajania podstawowych potrzeb materialnych członków rodziny, uniemożliwianiem podjęcia pracy zarobkowej, wydzielaniem bądź odbieraniem zarobionych pieniędzy. To każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

Zaniedbywanie to stan ciągłego niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

Skutki występowania przemocy w rodzinie mają tragiczne konsekwencje. Zjawisko przemocy prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń

w sposobie, w jaki postrzega ona samą siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Skutki jej doświadczania dają o sobie znać w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Narastanie zjawiska jakim jest przemoc w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym programie.

1.2. Podstawy prawne.

Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Wysokie Mazowieckie na lata 2023-2027 został opracowany i będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.).
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wysokie Mazowieckie do 2032 r.
5. Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. Diagnoza lokalna i analiza zjawiska przemocy.

2.1. Charakterystyka gminy.

Liczba ludności Gminy Wysokie Mazowieckie na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła: 5495 osób w tym 2688 kobiet oraz 2807 mężczyzn. Jest to gmina wiejska, leżąca w powiecie wysokomazowieckim. Siedzibą gminy jest miasto Wysokie Mazowieckie. Powierzchnia Gminy Wysokie Mazowieckie wynosi 166,5 km². Sieć osadnicza gminy liczy 54 sołectwa. Gmina Wysokie Mazowieckie jest gminą typowo rolniczą. Ludność trudni się głównie rolnictwem i drobnymi usługami. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Wysokie Mazowieckie wyniosła 128 osób.

2.2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Wysokie Mazowieckie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do badania z uwagi na fakt, że agresja ze strony osób najbliższych jest wstydliwie ukrywaną tajemnicą. W konsekwencji większość przypadków przemocy nadal nie jest ujawniana. Zjawisko to przez wiele lat było marginalizowane, a podejmowane działania miały jedynie na celu odizolowanie ofiary od sprawcy. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie została przeprowadzona w oparciu o dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem oraz Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem. Oszacowanie zjawiska przemocy możliwe jest między innymi dzięki procedurze „Niebieskiej Karty”.

W latach 2018-2021 zostało wszczętych łącznie 89 procedur „Niebieskiej Karty”. W okresie I – XI.2022 r. wszczęto 25 procedur. Na podstawie danych z roku bieżącego można zaobserwować tendencję wzrostową.

Tabela 1. Liczba osób pokrzywdzonych wg procedur „Niebieska karta” w latach 2018-2022

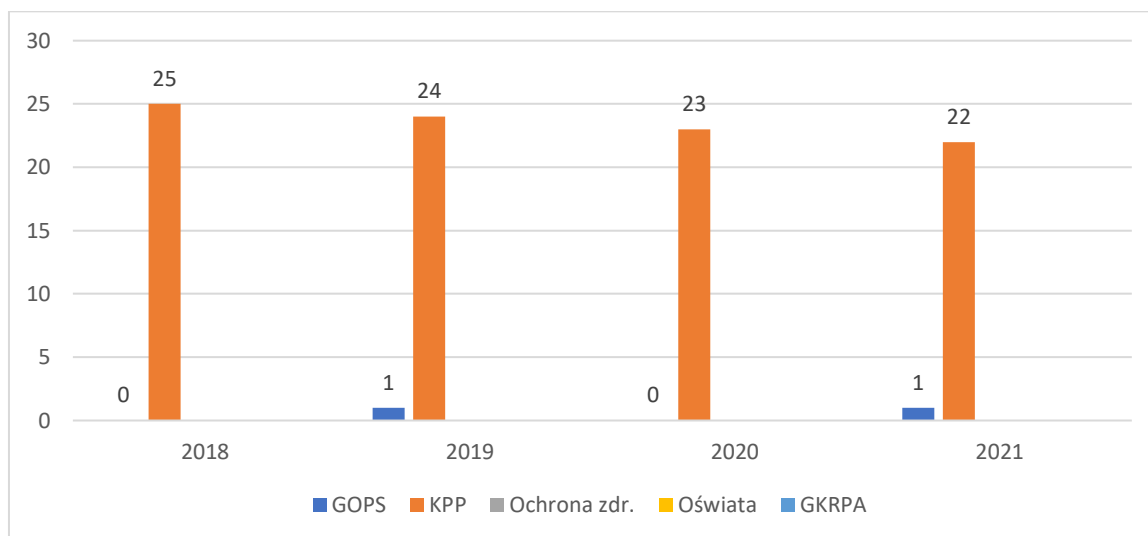
	2018	2019	2020	2021	I-XI.2022
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”	20	24	23	22	25
Interwencje domowe Ogółem:	62	33	49	43	-
w tym: dotyczące przemocy w rodzinie	15	19	15	21	-
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu	10	19	15	17	-
Wszczęte postępowania na podstawie Art. 207 kk.	37	38	32	28	-
Wniesienie aktu oskarżenia	12	9	14	8	-

Źródło: Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i KPP w Wysokiem Mazowieckiem w latach 2018 – 2022

Najczęściej procedura jest wszczynana przez funkcjonariuszy Policji – 96, w następnej kolejności przez pracowników jednostek pomocy społecznej – 2. Procedura nie została wszczynana

przez przedstawicieli oświaty, służby zdrowia i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawiona w formie wykresu.

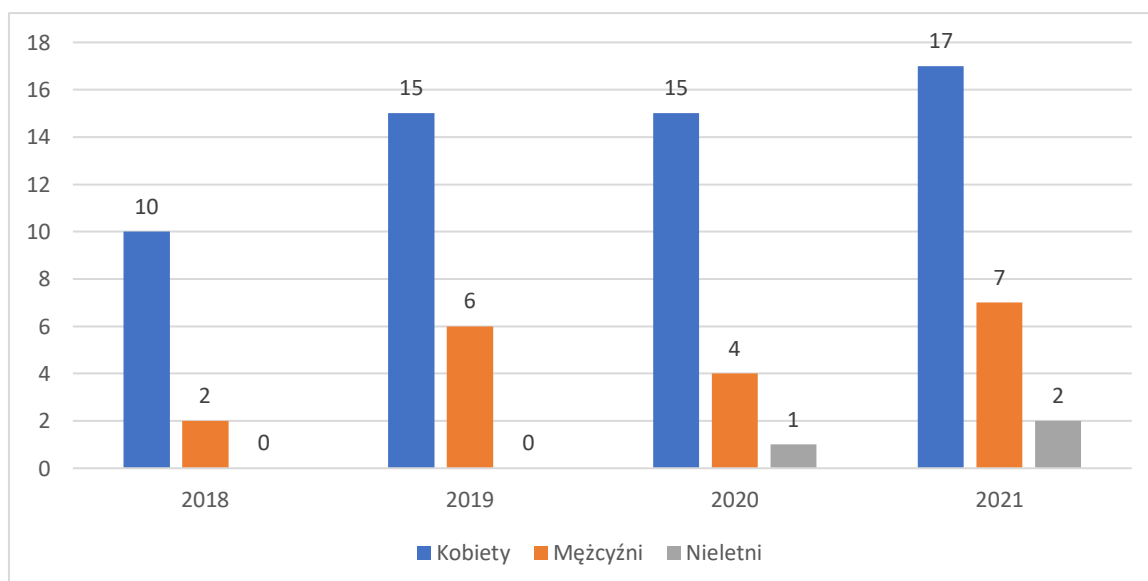
Wykres 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieska karta” przez poszczególne służby.

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Grupą najczęściej doświadczającą przemocy na terenie Gminy Wysokie Mazowieckie są kobiety na przestrzeni analizowanych lat to 57 przypadków. Zjawisko przemocy wobec mężczyzn dotyczyło 19 osób, przemoc wobec nieletnich dotyczyła 3 przypadków.

Wykres 2. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie.

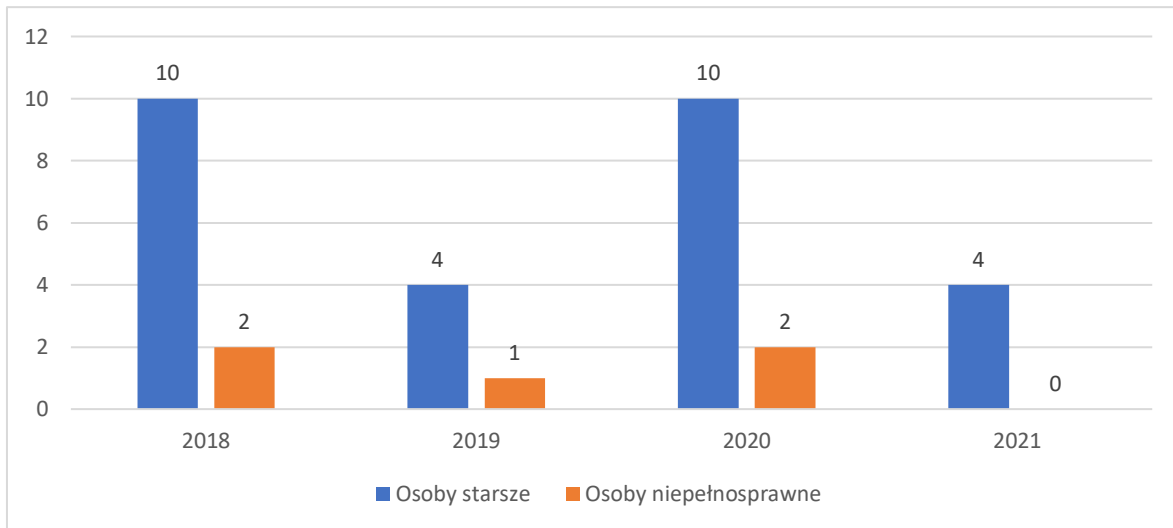

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Na terenie Gminy Wysokie Mazowieckie w latach 2018-2021 zdiagnozowano problem przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Najwięcej przypadków przemocy stosowanej wobec osób starszych zanotowano w latach 2018 i 2020. W tych samych latach odnotowano również najwięcej przypadków stosowania przemocy wobec osób niepełnosprawnych.

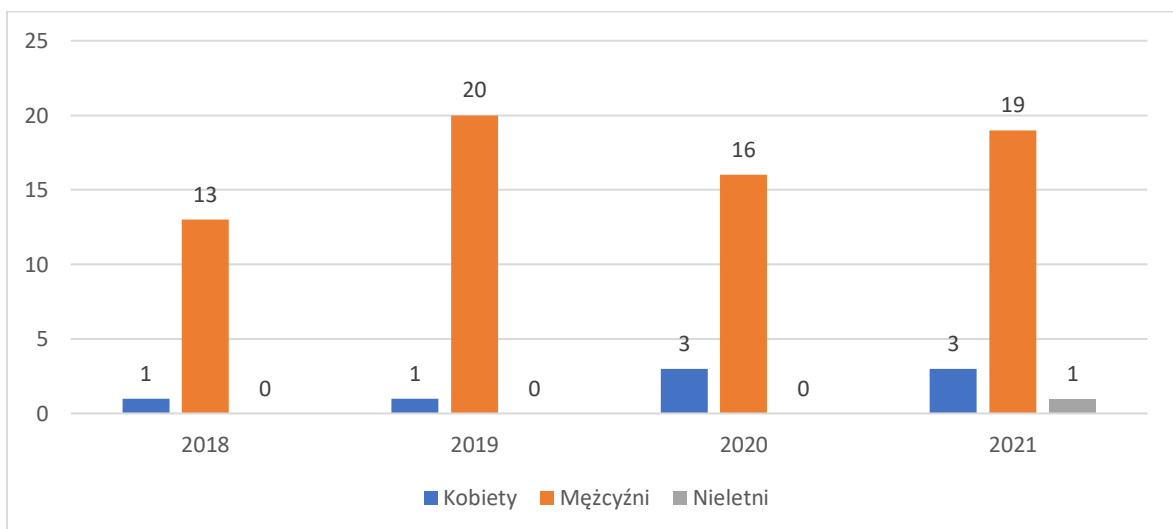
Wykres 3. Przemoc wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Podjęcie stosowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wysokie Mazowieckie na przestrzeni analizowanych lat dotyczyło 8 kobiet, 68 mężczyzn oraz 1 nieletniego.

Wykres 4. Liczba sprawców przemocy w rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną dla Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Analizowane lata ukazują częstotliwość spotkań Zespołu, oraz powołanych w ramach jego funkcjonowania grup roboczych.

Tabela 2. Liczba spotkań ZI i GR, liczba utworzonych GR w latach 2018-2022.

	2018	2019	2020	2021	I-XI.2022
Liczba spotkań ZI	4	5	4	4	4
Liczba utworzonych GR	17	19	17	16	25
Liczba spotkań GR	22	23	22	43	41

Źródło: Dane pozyskane ze sprawozdań ZI

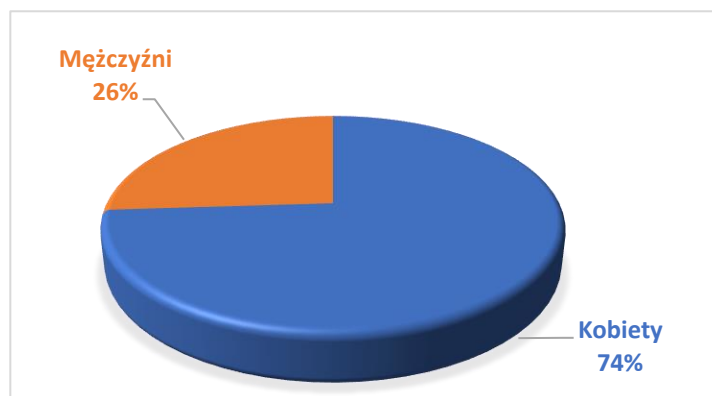
Podsumowując analizowane dane z terenu Gminy Wysokie Mazowieckie dominującą formą przemocy jest przemoc psychiczna, zaś ofiarami głównie są kobiety. Osobą podejrzaną o stosowanie przemocy był najczęściej mężczyzna w wieku produkcyjnym, dotknięty problemem nadużywania alkoholu. Wobec osób podejrzanych doznaniem i stosowaniem przemocy, podejmowano działania w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Praca Zespołu ukazuje, że interdyscyplinarność ma wiele zalet – szybki przepływ informacji pomiędzy służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, niepowielających i niewykluczających się wzajemnie. Osoby doznające przemocy potrzebują pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, medycznej, a także wsparcia emocjonalnego. Dlatego przeciwdziałanie przemocy w rodzinie nie może opierać się wyłącznie na działalności jednej instytucji, gdyż żadna z nich nie ma wystarczających kompetencji i możliwości rozwiązywania problemów rodziny uwikłanej w przemoc.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem celem pogłębienia diagnozy w okresie listopad-grudzień 2022 roku przeprowadził wśród mieszkańców gminy badanie, w którym łącznie wzięło udział 62 osoby. Wyniki ankiet są odzwierciedleniem problemu przemocy i wiedzy, jaką dysponują mieszkańcy na temat szukania pomocy przez osoby dotknięte pośrednio i bezpośrednio przemocą w rodzinie. W badaniach uczestniczyli mieszkańcy o różnych cechach społeczno-demograficznych. Poniżej przedstawiony został opis z uwzględnieniem zmiennych niezależnych – płci, wieku, wykształcenia, statusu zawodowego.

Płeć respondentów.

Jak wynika z prezentowanego poniżej wykresu rozkład charakteryzowanej cechy demograficznej był następujący: 74,19 % stanowiły kobiety (46), 16 % stanowili mężczyźni (16).

Wykres 5. Płeć badanych osób.

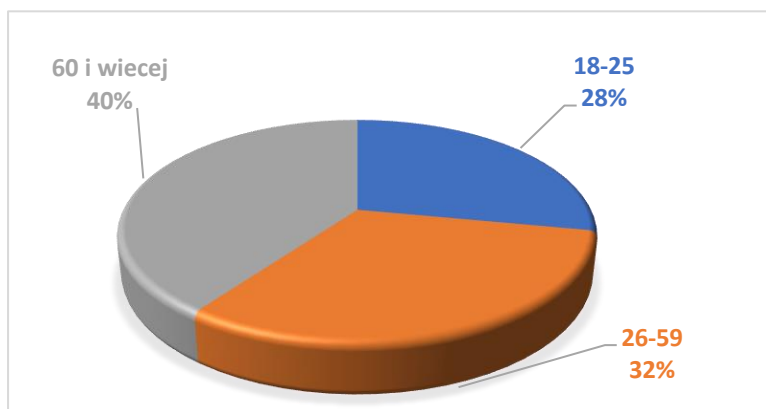

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Wiek respondentów.

Kolejną zmienną to wiek badanych osób. Biorąc pod uwagę tę zmienną możemy stwierdzić, że najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 18 – 25 lat (17 osób). Następną grupą wiekową był wiek 26-59 (20 osób) i na końcu osoby w wieku 60 lat i więcej (25 osób) stanowiąca najliczniejszą grupę.

Wykres 6. Wiek badanych osób.

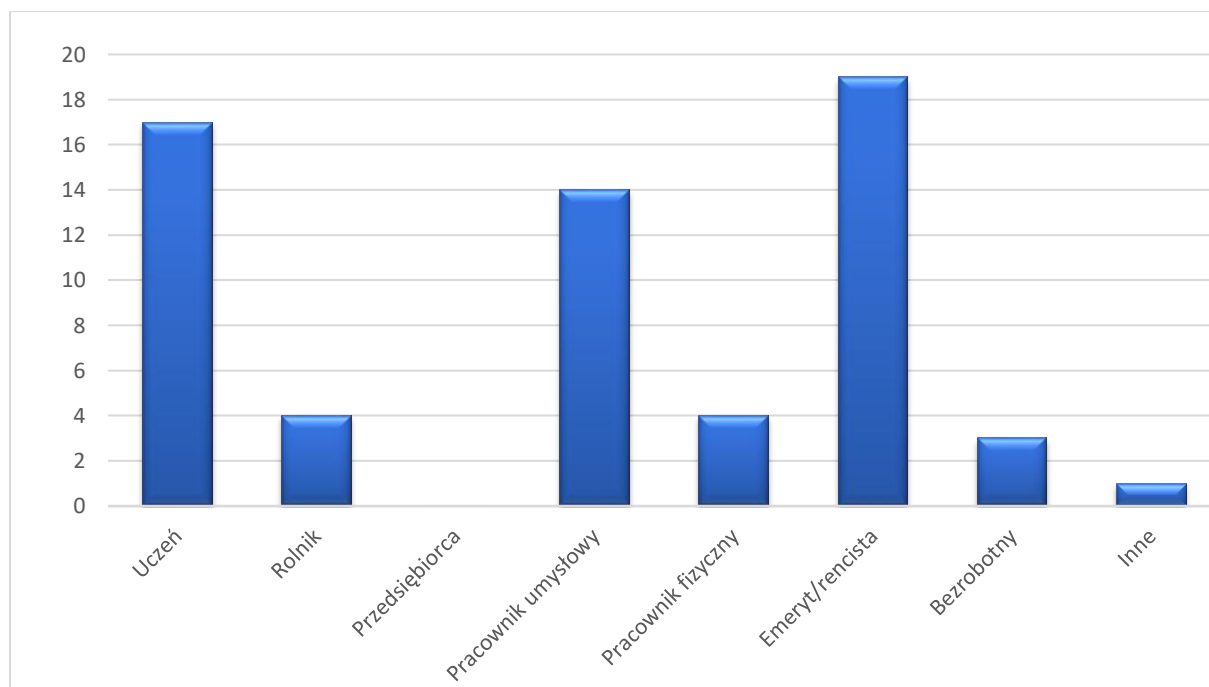

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Status zawodowy respondentów.

Wśród badanych najliczniejszą grupę pod względem statusu zawodowego stanowią emeryci/renciści (19 osób), następnie uczniowie (17 osób), kolejno pracownicy fizyczni (14 osób), rolnicy i pracownicy fizyczni (po 4 osoby), bezrobotni (3 osoby) oraz inny (1 nauczyciel).

Wykres 7. Status zawodowy badanych osób.

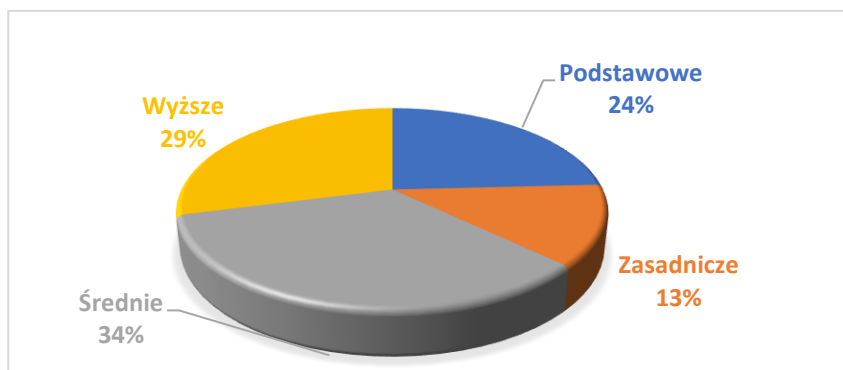

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

Wykształcenie respondentów.

Jak wynika z zaprezentowanych poniżej danych znajdujących się na wykresie, najliczniejszą grupę respondentów ze względu na wykształcenie stanowili mieszkańcy z wykształceniem średnim (21 osób), kolejno osoby wyższym (18 osób), podstawowym (15 osób) i zasadniczym (8 osób).

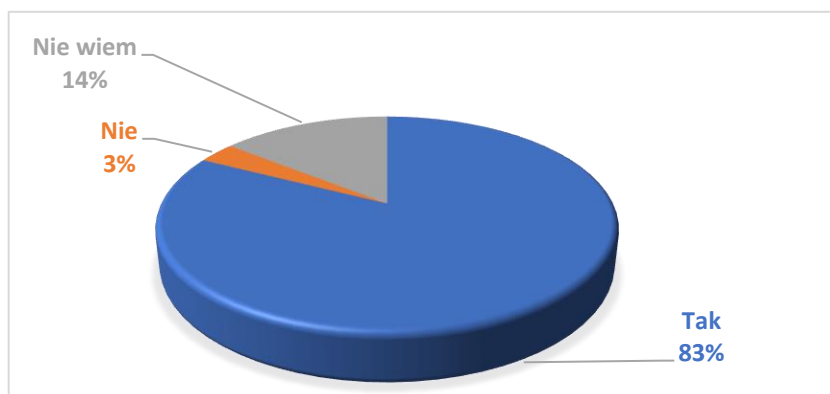
Wykres 8. Wykształcenie badanych osób.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

Poniższe dane prezentują udzielone odpowiedzi respondentów na zasadnicze pytania dotyczące zjawiska przemocy.

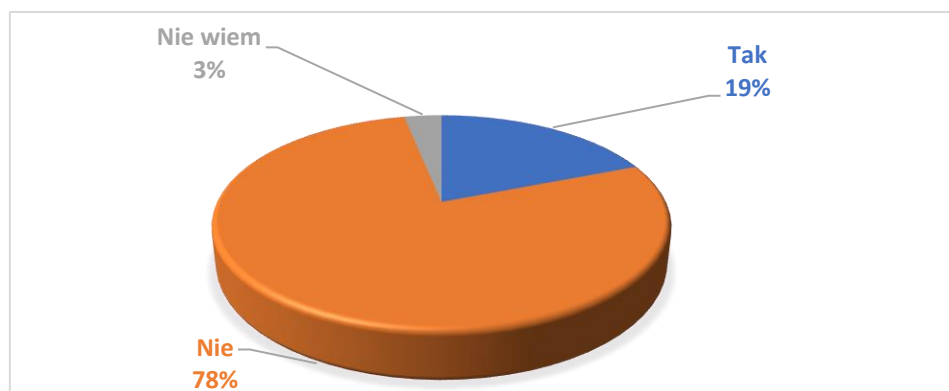
Pytanie 1. *Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie naszej gminy?*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

52 ankietowanych czuje się bezpiecznie na terenie gminy, 9 osób nie wie, 2 osoby nie czują się bezpiecznie.

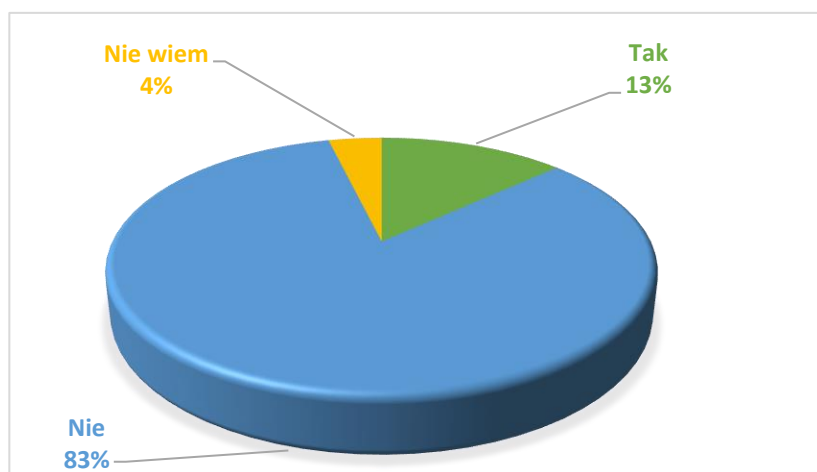
Pytanie 2. *Czy spotkał/a się Pan/Pani bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy w rodzinie?*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

49 ankietowanych nie spotkało się bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy, 12 osób było dotkniętych przemocą oraz 2 osoby udzieliły odpowiedzi nie wiem, trudno powiedzieć.

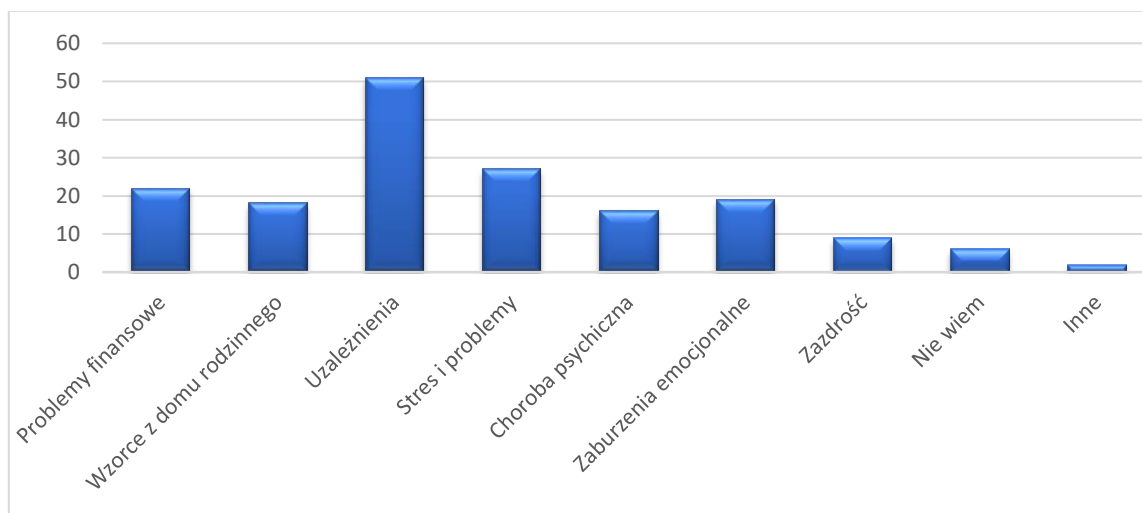
Pytanie 3. *Czy uważa Pan/Pani, że przemoc w rodzinie to sprawa prywatna?*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

44 ankietowanych nie uważa, że przemoc nie jest prywatną sprawą, 11 osób udzieliło odpowiedzi nie wiem, trudno powiedzieć, zaś 7 osób uważa, że przemoc jest prywatną sprawą.

Pytanie 4. *Najczęstsze przyczyny przemocy w rodzinie ?*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

Wśród najczęstszych przyczyn przemocy respondenci wymieniali uzależnienia 51 osób, następnie stres i problemy 27 osób, problemy finansowe 22 osoby, zaburzenia emocjonalne 19 osób, kolejno wzorce z domu rodzinnego 18 osób, 16 osób uznało chorobę psychiczną jako jedną z przyczyn przemocy, następnie zazdrość 9 osób, 6 osób nie znało powodu oraz jako przyczynę dodatkową 2 osoby podały dwubiegunowość.

Pytanie 5. *Jakie czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców ?*

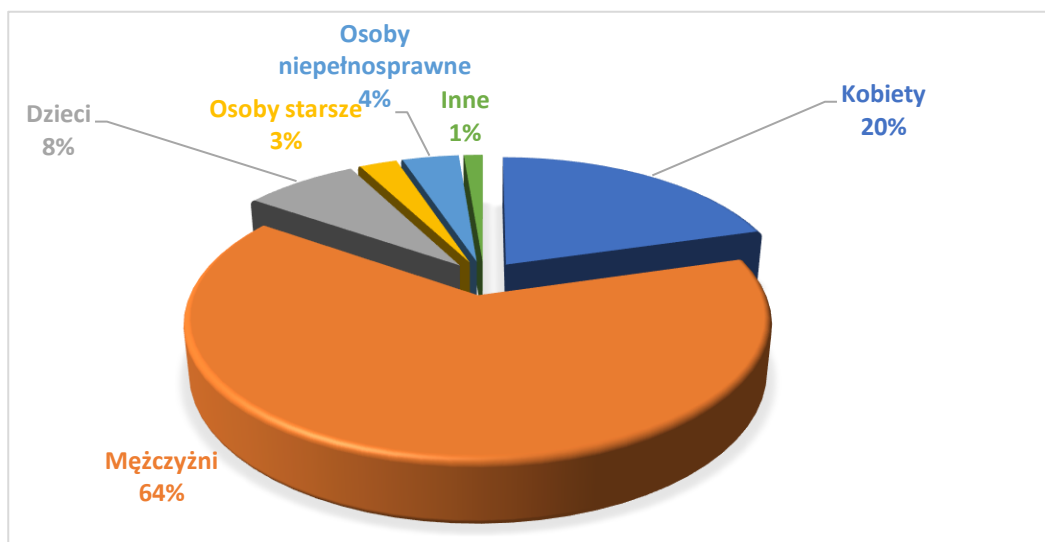
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
Cechy charakteru	45
Poziom wykształcenia	5
Status społeczny i materialny	14
Przyzwolenie ofiary	19
Przyzwolenie najbliższego otoczenia	9
Izolacja społeczna	18
Brak umiejętności wychowawczych	18
Inne, jakie ?	1 (środki uzależniające)

Pytanie 6. *Jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy w rodzinie?*

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
Próbować wyjaśnić nieporozumienie	13
Próbować usprawiedliwić sprawcę	0
Bronić się	20
Atakować sprawcę	1
Pogodzić się z losem	1
Samodzielnie rozwiązywać problemy	3
Szukać pomocy w rodzinie	31
Szukać pomocy poza rodziną (np. w instytucjach do tego powołanych: Policja, Sąd, itp.)	44

Pozytywnym wnioskiem, który wynika z badań jest bardzo wysoki stopień świadomości społecznej mieszkańców i stopień wiedzy na temat szukania pomocy, z której mogą korzystać ofiary przemocy rodzinnej.

Pytanie 7. *Kto według Pana/Pani najczęściej jest sprawcą przemocy w rodzinie ?*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

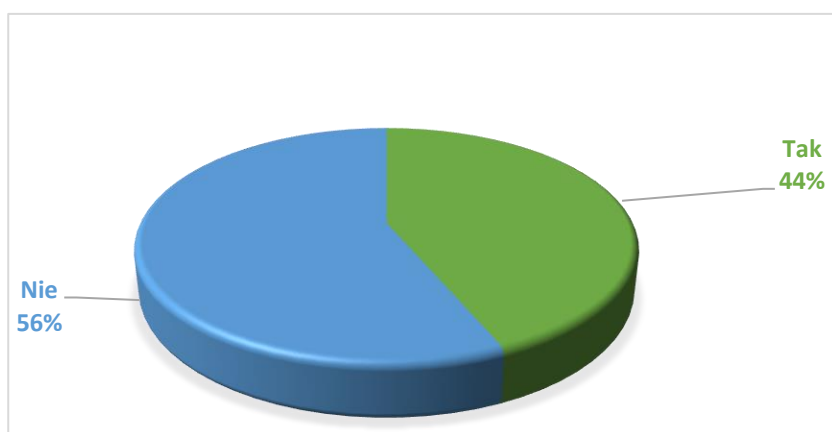

50 ankietowanych uważa, że głównymi sprawcami przemocy są mężczyźni, 16 osób podaje jako sprawców kobiety, 7 osoby niepełnosprawne, 6 dzieci, 2 osoby starsze oraz 1 z osób udzieliła odpowiedzi nie ma reguły.

Pytanie 8. *Które zachowania uważane są za przemoc?*

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
Bicie, popychanie, policzkowanie, kopanie	56
Wyzwiska, ośmieszanie, groźby, krytykowanie	41
Ograniczanie kontaktów/snu/pożywienia	28
Zmuszanie do kontaktów seksualnych	34
Zabieranie pieniędzy i kontrolowanie wydatków	28
Niszczanie mienia	25
Inne, jakie?	1

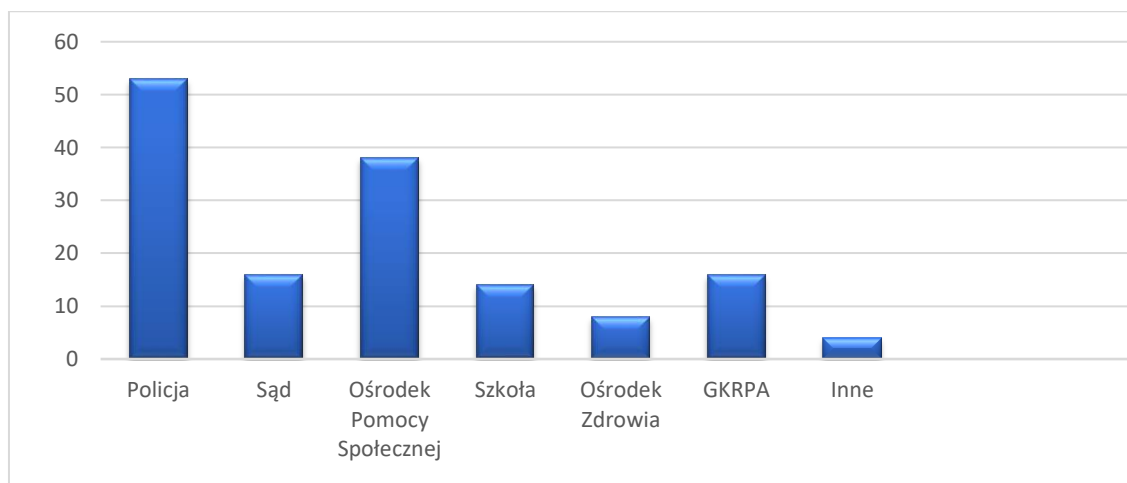
Pytanie 9. *Czy słyszał/a Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie?*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

Informacja na temat wiedzy o istnieniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na obszarze Gminy Wysokie Mazowieckie ukazuje wysoki procent nie wiedzy i obszar do pracy przy realizacji powyższego programu. Na 62 przebadane osoby – 35 osób nie słyszało o Zespole Interdyscyplinarnym, natomiast 27 osób posiada wiedze o jego istnieniu.

Pytanie 10. *Do jakich instytucji może zgłaszać się osoba doznająca przemocy w rodzinie?*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

Udzielone odpowiedzi na to pytanie wykazują wysoką świadomość badanych o miejsca gdzie mogą osoby doznające przemocy zgłaszać się. Min. 53 osoby wskazały Policję a 38 osób wskazało Ośrodek Pomocy Społecznej. Obszarem do pracy w ramach programu jest Ośrodek zdrowie gdzie zaledwie 8 osób wskazało tę instytucję jako udzielającą wsparcia osobom doznającym przemocy.

III. Główne założenia programu

3.1. Cel główny programu

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

3.2 Cele szczegółowe programu

- 1) tworzenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy;
- 2) rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy;
- 3) zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową;
- 4) zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc;
- 5) wzrost poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

Cel szczegółowy nr 1 – Tworzenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie, a także zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
1.1.	Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	<ol style="list-style-type: none"> 1) integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, 2) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, 3) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, 4) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, 6) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. 	<p>Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem</p> <p>Partnerzy: policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, GKRPA, kuratorzy sądowi</p>	Działania ciągłe 2023-2027	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba spotkań zespołu 2) liczba sprawozdań zawierających diagnozę problemu przemocy w rodzinie w Gminie Wysokie Mazowieckie 3) liczba podjętych działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie 4) liczba zainicjowanych interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, 5) liczba rozpowszechnionych informacji 6) liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową

1.2.	Działalność grup roboczych Wypracowanie i wdrożenie systemu współdziałania pracowników poszczególnych instytucji i organizacji w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1) posiedzenia grup roboczych, 2) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań: 4) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy: 	<p>Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem</p> <p>Partnerzy: policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, GKRPA, kuratorzy sądowi</p>	Działania ciągłe 2023-2027	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba spotkań grup roboczych wszczętych procedur Niebieskie Karty 2) liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty 3) liczba opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach 4) liczba rodzin objętych monitoringiem 5) liczba diagnoz sporządzonych przez pedagoga, 6) liczba wniosków do GKRPA, 7) liczba powiadomień o popełnieniu przestępstwa, 8) liczba wniosków do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka, 9) liczba osób skierowanych do poradnictwa specjalistycznego w PCPR
------	--	--	--	----------------------------	---

Przewidywane efekty dla celu 1:

- 1) poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi działania służące zapobieganiu przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
- 2) wzrost skuteczności realizowanych działań poprzez łączenie zasobów, wymianę informacji, zwiększenie spektrum oddziaływania.

Cel szczegółowy nr 2 - Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
2.1.	Szkolenie grup zawodowych realizujących zadania tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1) szkolenia specjalistyczne dla osób przeprowadzających interwencję oraz dla specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, 2) szkolenie członków zespołu interdyscyplinarnego.	Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2023-2027	1) liczba przeprowadzonych szkoleń 2) liczba osób uczestniczących w szkoleniach

Przewidywane efekty dla celu 2:

- 1) profesjonalizacja kadry instytucji o organizacji działających w obszarze zapobiegania przemocy domowej i ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- 2) wzrost skuteczności działań poprzez wdrażanie skutecznych programów interwencyjnych.

Cel szczegółowy nr 3 - Zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą.

Numer zadania	Zadania planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
3.1.	Poradnictwo socjalne, psychologiczne i prawne dla osób dotkniętych przemocą.	Osoby doznające przemocy skorzystają z poradnictwa.	Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: PCPR Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonych Przepęstwem	Działania ciągłe 2023-2027	1) liczba instytucji świadczących poradnictwo 2) liczba osób objętych poradnictwem
3.2.	Interwencja kryzysowa.	Osoby doznające przemocy skorzystają z interwencji kryzysowej.	Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2023-2027	liczba osób/rodzin objętych interwencją kryzysową
3.3.	Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą.	Rodziny, w których występuje problem przemocy w rodzinie będą objęte pracą socjalną.	Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2023-2027	liczba rodzin objętych pracą socjalną
3.4.	Inicjowanie i realizowanie programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży.	Uczniowie w szkołach skorzystają z programów profilaktycznych	Jednostka koordynująca: Szkoły Partnerzy: Policja, GKRPA	Działania ciągłe 2023-2027	Liczba programów

Przewidywane efekty dla celu 3:

- 1) zwiększenie skuteczności prowadzonych oddziaływań;
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy;
- 3) kompleksowa poprawa sytuacji osób doznających przemocy.

Cel szczegółowy nr 4 - Zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
4.1.	Działania korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc.	Udział w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Jednostka koordynująca: Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie Partnerzy: Instytucje szkoleniowe,	Działania ciągłe 2023-2027	1) liczba osób skierowanych do programu 2) liczba osób objętych programem 3) liczba osób, które zakończyły program 4) liczba osób – sprawców przemocy, którzy po zakończeniu programu nie stosują przemoc
4.2.	Działania podejmowane w ramach procedury Niebieskiej Karty wobec sprawców przemocy.	Objęcie działaniami w ramach procedury NK sprawców przemocy w rodzinie.	Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: GKRPA, Szkoły, Policja, NGO, Służba zdrowia,	Działania ciągłe 2023-2027	1) liczba osób objętych działaniami 2) liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty ze względu na ustanie przemocy

Przewidywane efekty dla celu 4:

- 1) zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar w rodzinie poprzez objęcie oddziaływaniem sprawców przemocy;
- 2) systematyczny spadek liczby rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty, w tym szczególnie ponownie wszczynanych procedur w tej samej rodzinie.

Cel szczegółowy nr 5 - Wzrost poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
5.1.	Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej podejmujące problematykę przemocy domowej.	1) zamieszczanie informacji na stronach internetowych, 2) organizacja spotkań podejmujących problem przemocy, 3) popularyzacja założeń systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań podejmowanych w ramach realizacji Programu; 4) opracowanie lub pozyskanie materiałów informacyjnych tj. ulotek, informatorów itp. i rozpowszechnienie ich w miejscach użyteczności publicznej	Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: GKRPA, Szkoły, Policja, NGO, Służba zdrowia	Działania ciągłe 2023-2027	1) liczba opublikowanych informacji na stronach internetowych 2) liczba zorganizowanych spotkań 3) liczba opracowanych lub pozyskanych materiałów informacyjnych
5.2.	Realizacja i uczestnictwo w kampaniach społecznych.	1) organizowanie lokalnych kampanii społecznych kierowanych do osób doznających przemocy, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc, 2) współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w celu zmiany świadomości społecznej w obszarze przemocy w rodzinie,	Jednostka koordynująca: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: Policja, NGO, placówki oświatowe, placówki kultury, GKRPA	Działania ciągłe 2023-2027	1) liczba zorganizowanych kampanii 2) liczba partnerów społecznych zaangażowanych do współpracy

Przewidywane efekty dla celu 5:

- 1) wzrost świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i różnych rodzajów przemocy;
- 2) wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na sygnały mogące świadczyć o przemocy w rodzinie;
- 3) zmiana postaw społecznych.

3.3. Adresaci programu.

- Ogół społeczeństwa, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie.
- Osoby dotknięte przemocą w rodzinie.
- Osoby stosujące przemoc w rodzinie.
- Przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

3.4. Realizatorzy programu.

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wysokiem Mazowieckiem.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem.
- Urząd Gminy w Wysokiem Mazowieckiem.
- Komenda Powiatowa Policji w Wysokiem Mazowieckiem.
- Sąd Rejonowy w Wysokiem Mazowieckiem.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wysokiem Mazowieckiem.
- Placówki służby zdrowia, placówki oświatowo-wychowawcze, oraz organizacje pozarządowe.

3.5. Źródła finansowania.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Wysokie Mazowieckie na lata 2023-2027 będzie finansowany ze środków własnych budżetu oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

3.6. Prognozowane efekty realizacji programu.

Zakładamy, iż realizacja Programu w latach 2023-2027 na terenie Gminy Wysokie Mazowieckie przyczyni się do:

- Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej Gminy o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy .
- Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy.
- Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy.
- Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy.
- Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
- Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.
- Zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

3.7. Ewaluacja, monitoring i sprawozdawczość.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program. Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy,
- liczba sprawców przemocy w rodzinie,
- liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu,
- liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”.

Ewaluacja pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Wysokie Mazowieckie,
- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie będzie zarządzany przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem. Program monitorowany będzie przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wysokiem Mazowieckiem. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 30 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem przedkłada Radzie Gminy Wysokie Mazowieckie sprawozdanie z realizacji działań Programu do 30 kwietnia każdego roku.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba osób pokrzywdzonych wg procedur „Niebieska karta” w latach 2018-2022.

Tabela 2. Liczba spotkań ZI i GR, liczba utworzonych GR w latach 2018-2022

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieska karta” przez poszczególne służby.

Wykres 2. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie.

Wykres 3. Przemoc wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Wykres 4. Liczba sprawców przemocy w rodzinie.

Wykres 5. Płeć badanych osób.

Wykres 6. Wiek badanych osób.

Wykres 7. Status zawodowy badanych osób.

Wykres 8. Wykształcenie badanych osób.